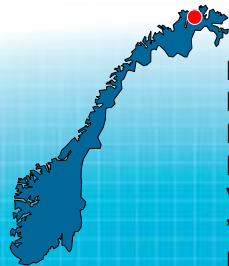

Miljøstatus Altaelva

Sist oppdatert februar 2010

Foto: Arve Tvede

*Altaelva
før utløp
i fjorden*

Lengde: 230 km

Lakseførende strekning: 47 km

Nedbørfelt: 7389 km²

Midlere vannføring: 88 m³/s (årgjennomsnitt)

Vanddirektivet: 20 km er foreløpig karakterisert som "sterkt modifisert vannforekomst"

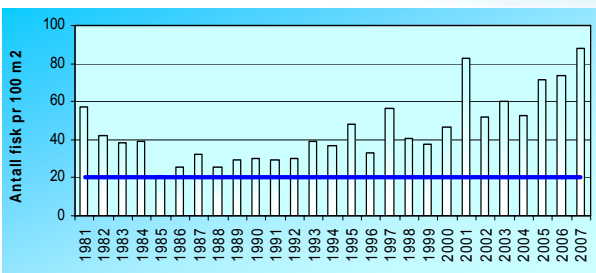
Kraftverk: Alta kraftverk, satt i drift i 1987

Samlet produksjon: 655 GWh, tilsvarer strømforbruket til ca 32 750 husholdninger.

Reguleringsmagasin: Virdnejavri

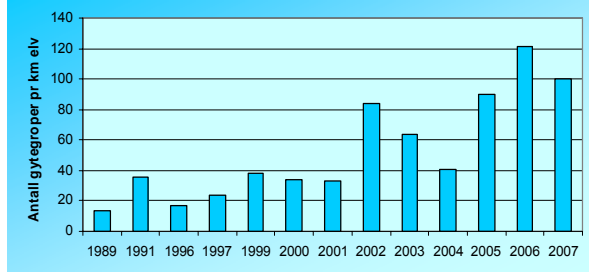
Tiltak: Fang og slipp fiske i Sautso fra 1997, kjøring av kraftverket styres etter eget manøvreringsråd

Tetthet av laksunger eldre enn årsunger

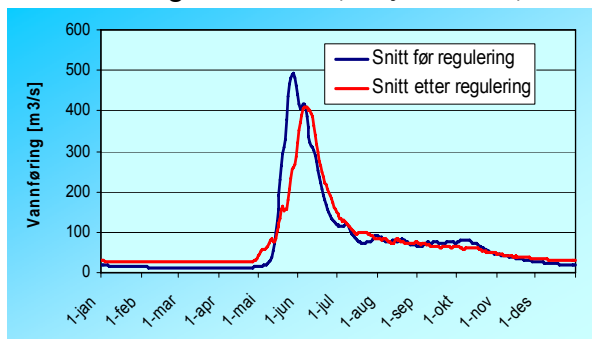
Bestander som har tettheter over den blå streken forventes ikke å være truet eller svake.

Telling av gytegrøper

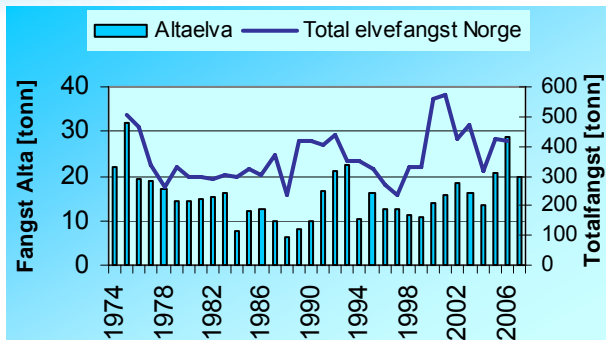
Gytegrøper er talt ved observasjoner fra helikopter og ved dykking og regnes som et minimumsestimat. Gult lys skyldes fortsatt noe lavt antall i Sautso-området.

Vannføring ved Kista (stasjon 212.11)

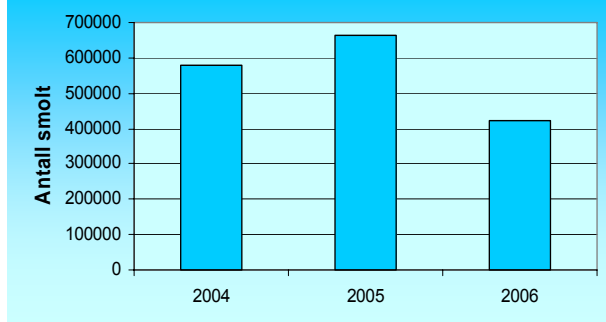

Reguleringen har ført til høyere vintervannføring og redusert vårflo. Årsvolumet er uendret.

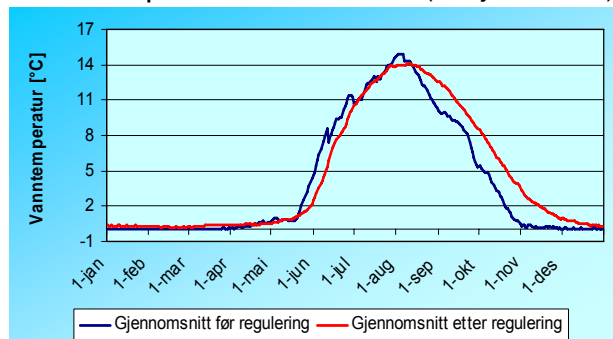
Fangst av laks

Antall utvandrende smolt

Vanntemperatur ved Sautso (stasjon 212.66)

Reguleringen har ført til litt høyere vintertemperatur, lavere temperatur om sommeren og høyere temperatur om høsten.

Data er samlet inn fra NVE, Statistisk sentralbyrå, Fylkesmannen, Alta laksefiskeri Interesseskap og Statkraft. Vurderingene vist som "trafikklys" er utført av SINTEF Energiforskning. Betydningen av de ulike trafikklens er som følger:

God og stabil status

Middels god og/eller variabel status

Dårlig og ustabil status

Inntaks-
magasinet
Virdnejavri
sett fra sør.

Kartgrunnlag: © Statens Kartverk/Tillatelsesnr. 2001/553

Utbyggingshistorien

- Stortinget vedtok utbyggingen av Altavassdraget 30. november 1978.
- Anleggsarbeidene ble startet opp høsten 1982.
- I mai 1987 ble kraftverket satt i drift med et midlertidig manøvreringsreglement.
- Reglementet er blitt forlenget med noen endringer i 1996 og 2002.
- Permanent reglement ble gitt i februar 2010.

Miljøundersøkelser og tiltak

- For Alta kraftverk er det gitt pålegg om undersøkelser av ferskvannsbiologi, rovfugl og hydrologi. Undersøkelsene av hydrologi, fisk og fiskens levevilkår har pågått helt siden 1970-tallet, mens rovfuglundersøkelsene ble avsluttet i 1999.
- Omfanget av undersøkelsene og fokus har variert endel, men i hele perioden har laksens livssyklus og isforholdene i elva stått sentralt.
- Lakseundersøkelsene har i stor grad hatt forskningskarakter og det er publisert et stort antall vitenskapelige arbeider om Altalaksen.
- Fang og slippfiske ble introdusert i 1997 og har siden fått et økende omfang.
- Fiskeanlegget i Talvik er bygget av Statkraft for å ivareta pålegg av Direktoratet for Naturforvaltning. Anlegget skal sikre at en har i beredskap smolt fra Altalaksen til utsetting dersom den naturlige smoltproduksjonen skulle svikte. Dette har ikke vært nødvendig, men det pågår forsøksutsetting av smolt i elva fra Talvikanlegget
- Alta kraftverk har pålegg om å etablere et manøvreringsråd som skal fungere i vinterperioden. Manøvreringsrådet er sammensatt av representanter fra Fylkesmannen i Finnmark, Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI) og en issakkyndig fra NVE. Rådet ledes av Statkrafts produksjonssjef i Region Nord.

Statkrafts egen vurdering:

Ved fastsetting av trafikklysene er det lagt spesielt vekt på utviklingen i Sautso som er området rett nedstrøms kraftverket. Data for tetthet av ungfisk er middelvei fra 6 målesteder. I Sautso var tettheten lav på 1990-tallet, men det har vært en klar økning de siste årene. Endringene i vanntemperaturen i Sautso er merkbar i sommerhalvåret. Disse endringene er imidlertid av mindre direkte betydning for laksen da Altaelva fortsatt er en relativt sommervarm elv. Indirekte har økningen i vanntemperaturen om vinteren hatt betydning da den førte til tilnærmet isfri elv i Sautso på 1990-tallet. En omlegging av tappestrategien fra Virdnejavremagasinet siden høsten 2001 har resultert i mer is på elva i Sautso.

Relevant litteratur:

1. Altalaksen. Kultur, kraftutbygging og livsmiljø. Bidrag til konferansen "Altaelva 10 år etter" i 1997. Redaktør Tor F. Næsje
2. Ny strategi for tapping av Altamagasinet om vinteren. Oppdragsrapport fra NVE, 2001. Forfatter Randi Pytte Asvall og Ånund S. Kvambekk.
3. Rovfugl i Alta før og etter kraftutbyggingen. Altaelvrapport nr 23, 2004. Forfatter Per. J. Tømmeraas.
4. Biologiske undersøkelser i Altaelva. Årlige rapporter fra NINA
5. EUs rammedirektiv for vann. Karakterisering av Altavassdraget. Rapport fra Sweco Grøner, 2004.

"Miljøstatus for regulerte vassdrag" utarbeides for å gi forvaltningen, kommunene, grunneier og publikum en oppdatert status for miljøforhold i vassdragene, med spesiell vekt på fisk.